

udredes af Statslaanefonden, har Udvalget ikke paa dette Tidspunkt villet stille noget Ændringsforslag til § 11, men forbeholder sig Ret til at stille Ændringsforslag til denne Paragraf ved Lovforslagets 3die Behandling, idet vi navnlig mene, at det Beløb, der aarlig stilles til Raadighed til Udlaan, bør betydelig forhøjes, ligesom den nugældende Lovs Bestemmelse, hvorefter den til Raadighed i et Finansaar værende Sum, der ikke fuldt ud kommer til Udbetaling, stilles til Raadighed i det kommende Finansaar, bør bibeholdes. Endvidere har et Mindretal forbeholdt sig den Mulighed til 3die Behandling at stille Ændringsforslag, hvorefter Husmandsbrug, oprettede i Henhold til Lov af 24. Marts 1899, kunne faa Del i denne Lovs Begunstigelser.

Endelig foreslaar Udvalget, at § 20 udgaar, idet vi ikke tro, at det er nødvendigt at sikre sig imod, at der til Husmandsbruget indkøbes saa megen Jord, at Brugets økonomiske Karakter forandres. Dette vil yderst sjældent ske, og Lovens øvrige Bestemmelser, navnlig i § 17, ville sikkert være tilstrækkeligt Værn herimod. Derimod kunne de indskrænkende Bestemmelser mulig hindre en dygtig og indsigtfuld Husmand i at udvide sin Bedrift i det Omfang, som kunde være ønskeligt.

Udvalget har drøftet Spørgsmaalet om, hvorvidt der kunde gives Husmænd, der allerede ejede lidt Jord, Statslaan, naar de tilkøbte en Jordlod overensstemmende med dette Lovforslags § 4, idet man nemlig blandt disse smaa Jordbrugere finder mange fremadstræbende og dygtige Arbejdere. Naar Udvalget har undladt at stille Forslag i den antydede Retning, er det i Haab om, at Ministeriet vil betragte et Hus med Jord som et jordløst Hus, naar der ikke ved Hjælp af Husmandsbrugets egne Produkter kan holdes en Ko.

De øvrige Ændringsforslag ere enten af mere formel Natur eller en Følge af de foran nævnte Ændringer.

Et Mindretal (Harald Jensen og Chr. Rasmussen) stiller Forslag om, at Jord til

Statshuse kan tilvejebringes ved *Ekspropriation*. Om end det vil være sjældent, at Overenskomst om Afgivelse af Jord ikke kan opnaas, ville saadanne Tilfælde kunne indtræffe, og en Landarbejder kan da komme i det Tilfælde, at han, skønt han opfylder alle Betingelser for at komme i Betragtning, ikke i sin Hjemstavn eller i Nærheden deraf kan erhverve den fornødne Jord. Naar Ekspropriationen foregaar i Henhold til den i Ændringsforslaget nævnte Lovparagraf, kan der næppe være nogen Tale om, at der derved paaføres Jordejerne noget Tab. Mindretallet slutter sig til de mange Ønsker, der under denne Lovs Behandling baade nu og før ere fremsatte om Indførelsen af *offentligt Fæste*. Under første Behandling blev der fra flere Sider udtalt Ønske om, at der i Lovforslaget maatte blive aabnet en Dør, saaledes, at offentligt Fæste forsøgsvis kunde indføres. En saadan Dør har Mindretallet aabnet ved at stille Ændringsforslag Nr. 20, hvorved Sogneraadet kan indtræde som Laantager og derefter overdrage Landarbejderne Jorden i offentligt Fæste. Det vilde være ret umuligt paa det nuværende Tidspunkt at faa vedtaget de nærmere udførlige Regler for et saadant offentligt Fæste — der er tidligere af det Parti, hvortil Mindretallet hører, fremsat udførligt Forslag derom —, og Mindretallet indskrænker sig derfor til kort og knapt at fremsætte Tanken, men for øvrigt overlade til Landbrugsministeren i Samklang med de Bestemmelser, der findes i nærværende Lov, at fastsætte de nærmere Regler, som ville være nødvendige, Sogneraadene og Landarbejderne imellem. Mindretallet har dermed aabnet Døren for offentligt Fæste paa en saa lempelig og forsøgsvis Maade, at alle Venner af denne Tanke sikkert kunne slutte sig dertil. At Statens Sikkerhed for Laanet er næsten absolut, naar det er Kommunerne, der ere Laantagere, vil ogsaa tale til Gunst for Ændringsforslagets Vedtagelse.

Under 21 fremsætter Mindretallet et Ændringsforslag, gaaende ud paa, at den Sum, som Landarbejderne skulle være i